

JYVÄSKYLÄN YLIOPISTON TURVALLISUUSPOLITIikka

Hyväksytty yliopiston hallituksen kokouksessa 14.3.2017.

Jyväskylän yliopiston turvallisuuspolitiikka
Hyväksytty yliopiston hallituksen kokouksessa 14.3.2017.

JYVÄSKYLÄN YLIOPISTON TURVALLISUUSPOLITIikka

Kokonaisturvallisuus ja sen tavoitteet

Jyväskylän yliopiston perustehtävinä on harjoittaa tieteellistä tutkimusta ja antaa tutkimukseen perustuvaa ylintä opetusta. Näitä perustehtäviä hoitaessaan yliopiston tulee edistää elinikäistä oppimista, toimia vuorovaikutuksessa muun yhteiskunnan kanssa sekä edistää tutkimustulosten yhteiskunnallista vaikuttavuutta. Turvallisuustoiminnalla tuetaan näiden tehtävien suorittamista ja yliopiston strategiassa asetettujen tavoitteiden saavuttamista. Turvallisuustoiminta kattaa kaikki yliopiston toiminnot niin kampuksella, ulkomailla kuin tietoverkoissakin. Tavoitteena on tunnistaa, ennaltaehkäistä ja torjua yliopistoon sekä yliopistoyhteisön jäseniin kohdistuvat turvallisuusriskit. Toiminnan painopiste on ennaltaehkäisyssä.

Turvallisuuden näkökulmasta yliopisto on laaja, hyvin monipuolinen, nopeasti kehittyvä ja kansainvälinen toimintaympäristö. Tästä syystä turvallisuustoimintaa ei voida tarkastella suppeasti, vaan lähtökohtana on laaja kokonaisturvallisuuden hallinnan näkökulma. Jyväskylän yliopiston kokonaisturvallisuus jakaantuu kymmeneen osa-alueeseen, joita ovat

- turvallisuusjohtaminen
- henkilöturvallisuus
- tietoturvallisuus
- työturvallisuus
- kiinteistöjen ja alueiden turvallisuus
- opetus- ja tutkimustoiminnan turvallisuus
- rikostorjunta
- palontorjunta sekä pelastustoiminta
- väestönsuojelu ja varautuminen
- turvallisuusviestintä

Kokonaisturvallisuuden hallinta on yliopiston toiminnan kannalta myös laadullinen tekijä sekä osa yliopiston kilpailukykyä. Turvallisuustoiminnalla pyritään omalta osaltaan luomaan sellaiset olosuhteet, että yliopisto on luotettava ja haluttu yhteistyökumppani myös korkeaa turvallisuustasoa edellyttävillä toimijoilla.

Tämän turvallisuuspolitiikan ajantasaisuus tarkastetaan viiden vuoden välein, tai tilanteen niin vaatiessa. Turvallisuustoiminnan yksityiskohtaisemmat tavoitteet määritellään vuosittaisessa rehtorin vahvistamassa turvallisuuden toimintasuunnitelmassa.

Jyväskylän yliopiston turvallisuuspolitiikka
Hyväksytty yliopiston hallituksen kokouksessa 14.3.2017.

Turvallisuuteen liittyvät vastuut sekä toimijat

Kokonaisvastuu yliopiston operatiivisesta toiminnasta on rehtorilla. Huolehtimisvastuu yliopiston turvallisuudesta kuuluu johtosäännön mukaisesti yliopistopalveluille, jota johtaa hallintojohtaja. Turvallisuustoiminnan operatiivisesta johtamisesta ja kehittämisestä vastaavat turvallisuuspäällikkö ja tietoturvapäällikkö.

Yliopiston turvallisuuden toteuttamisessa osavastuut jakautuvat kullekin organisaatioyksikölle, niiden esimiehille ja kaikille työntekijöille heidän oman tehtävänsä edellyttämässä laajuudessa. Yhteisen turvallisuuden ylläpito ja edistäminen velvoittavat kaikkia yliopistoyhteisön jäseniä.

Yliopistoyhteisö on laaja ja sen piirissä tehdään runsaasti turvallisuuteen liittyviä havaintoja. Havaituista turvallisuuspuutteista, läheltä-piti -tilanteista tai toteutuneista turvallisuusriskeistä tulee ilmoittaa joko turvallisuuspäällikölle tai tietoturvapäällikölle. Mikäli jonkun tietoon tulee törkeä rikos tai sen valmistelu, liittyy asiaan ilmoittamisvelvollisuus poliisille.

Yliopiston turvallisuustoiminnan keskeisiä yhteistyökumppaneita ovat eri viranomais tahot, yliopiston henkilökunnan työterveydestä vastaavat organisaatiot, Jyväskylän yliopiston ylioppilaskunta, Ylioppilaiden terveydenhuoltosäätiö ja Suomen Yliopistokiinteistöt Oy.

Turvallisuuskoulutus on osa uuden henkilökunnan perehdytystä. Koulutusta on saatavilla myös henkilöstökoulutuksen kautta kaikilta kokonaisturvallisuuden eri osa-alueilta. Koulutuksella pyritään välittämään oikeata ja ajantasaista turvallisuuden tilannekuvaa, kehittämään yliopiston turvallisuuskulttuuria sekä varmistamaan riittävä osaamistaso erilaisten turvallisuusriskien ennaltaehkäisyssä ja hallinnassa.

Turvallisuusjohtaminen

Jyväskylän yliopistossa turvallisuusjohtaminen on kokonaisvaltaista ja tavoitteellista turvallisuuden hallintaa, johon kuuluvat turvallisuustoiminnan suunnittelu, päätöksenteko sekä vastuunkanto ja turvallisuustilanteen jatkuva valvonta. Turvallisuusjohtamisella edistetään aktiivisesti oikeita ja turvallisia työtapoja. Turvallisuusjohtamisen periaatteena on jatkuva kehittäminen ja toiminnan parantaminen. Turvallisuusjohtaminen on merkittävältä osin viestintää sekä eri osapuolten välisen yhteistyön edistämistä, ja sen keskeisiä arvoja ovat luottamus, luottamuksellisuus sekä laillisuusperiaate.

Riskien arviointia toteutetaan kaikilla turvallisuuden osa-alueilla. Turvallisuusriskillä tarkoitetaan vaaraa, yllättävää tapahtumaa, joka toteutuessaan kielteisellä tavalla estää kokonaan tai väliaikaisesti jonkin tavoitteen toteutumisen. Riskin seurausten vakavuutta ja riskin toteutumisen todennäköisyyttä arvioimalla voidaan määritellä riskin suuruus.

Jyväskylän yliopiston turvallisuuspolitiikka

Hyväksytty yliopiston hallituksen kokouksessa 14.3.2017.

Riskien arvioinnin perusteella tehdään päätökset riskien pienentämiseksi tai poistamiseksi tärkeysjärjestyksessä. Turvallisuuden hallintaan liittyvät toimenpiteet mitoitetaan oikein suhteessa tiedossa oleviin riskitekijöihin.

Henkilöturvallisuus

Ihmiset ovat yliopiston turvallisuustoiminnan tärkein suojattava kohde.

Henkilöturvallisuuden hallinnalla pyritään takaamaan ihmisten fyysinen turvallisuus yliopiston tiloissa sekä yliopiston toimintaan liittyen. Henkilöturvallisuuden piiriin kuuluu erilaisia henkilöryhmiä, kuten yliopiston henkilökunta, opiskelijat, normaalikoulun alaikäiset oppilaat, vierailijat, asiakkaat, yhteistyökumppaneiden ja tukipalveluiden tuottajien henkilökunta sekä tutkimuksiin ja terveydenhuoltoon osallistuvat henkilöt.

Henkilöturvallisuutta vaarantavat esimerkiksi yliopistoyhteisöön kuuluvaan henkilöön kohdistuva vakava ja toistuva häirintä, väkivallalla uhkaaminen tai sen käyttäminen. Henkilöturvallisuuden merkitys saattaa korostua myös kansainvälisten vierailuiden ja konferenssien yhteydessä, joissa yliopisto toimii tapahtumapaikkana. Henkilöturvallisuuden takaavat toimenpiteet mitoitetaan ja valitaan riskin suuruuden mukaisesti. Toimenpiteiden tavoitteena on taata suojattavien henkilöiden koskemattomuus ja varmistaa heille työ- tai opiskelurauha.

Yliopisto kehittää valmiuttaan vakavien henkilöriskien hallintaan. Yliopiston kannalta keskeisintä on kyetä havaitsemaan ja ratkaisemaan potentiaaliset ongelmatilanteet jo mahdollisimman varhaisessa vaiheessa. Vakavien henkilöriskien hallinnassa korostuvat läheinen yhteistyö eri terveystalveluiden tuottajien sekä poliisin kanssa.

Henkilöturvallisuus liittyy osin myös uuden henkilökunnan rekrytointiin. Erikseen määriteltyihin työtehtäviin hakevista henkilöistä teetetään henkilöturvallisuus selvitys. Alaikäisten kanssa työskentelevien henkilöiden rikostausta selvitetään lainsäädännön edellyttämällä tavalla.

Henkilöturvallisuuden huomioon ottaminen yliopiston ulkomaantoiminnoissa ja kansainvälisessä liikkuvuudessa on myös tärkeää. Työskentelyä, työharjoittelua tai opiskelua turvallisuustilanteeltaan epävakaisissa valtioissa tai alueilla tulee välttää. Kohdemaan turvallisuustilanne on arvioitava opiskelija- tai henkilökuntaliikkuvuussopimuksia solmittaessa, myönnettäessä matka-apurahoja opiskelijoille tai hyväksyttäessä henkilökunnan matkapyyntöjä ulkomaan työmatkoille. Asiassa noudatetaan ulkoasiainministeriön matkustussuosituksia. Tulkinnanvaraisissa tilanteissa asian ratkaisee hallintojohtaja. Ulkomaille suuntautuvien työmatkojen osalta on huomioitava, että yliopiston matkavaikutukset eivät ole voimassa korkeimman kategorian sotariskimaissa.

Jyväskylän yliopiston turvallisuuspolitiikka
Hyväksytty yliopiston hallituksen kokouksessa 14.3.2017.

Tietoturvallisuus

Yliopiston toiminta perustuu tiedon käsittelyyn. Tieto on keskeinen osa yliopiston omaisuutta. Tietoturvallisuudella tarkoitetaan tiedon ja tietojenkäsittelyn turvaamista luottamuksellisuuden, eheyden ja käytettävyyden (saatavuus) näkökulmasta.

Tietoon ja tiedonkäsittelyyn kohdistuvia uhkia ovat tiedon varastaminen, oikeudeton käyttö, vääristely ja häviäminen. Tietoon kohdistuvat uhat voivat toteutua mm. inhimillisten erehdysten kautta, väärinkäytöksinä tai ohjeiden laiminlyöntinä, teknisinä häiriöinä, organisaatioon kohdistuvana tiedusteluna ja verkkorikollisuutena.

Tässä turvallisuuspolitiikassa määritellään tietoturvallisuuden yleiset linjaukset ja periaatteet, joiden mukaisesti tietoturvallisuutta yliopistossa toteutetaan. Tietoturvapoliittikan periaatteita sovelletaan kaikkeen yliopistossa tapahtuvaan tiedon käsittelyyn tiedon koko elinkaaren ajan riippumatta siitä, missä muodossa tai millä välineillä tietoa käsitellään ja kuka tietoa käsittelee. Tämän luvun mukaista tietoturvapoliittikkaa täydennetään ja tarkennetaan erillisillä tietoturvaperiaatteilla sekä aihealuekohtaisilla ohjeilla.

Tietoturvallisuudelle asetettavat tavoitteet tukevat yliopiston strategisten tavoitteiden tuloksellista toteutumista. Tietoturvallisella tiedonkäsittelyllä vahvistetaan luottamusta ja lisätään kiinnostavuutta yliopiston toimintaa kohtaan. Tietoturvallisuuden tavoitteet kohdistuvat yliopiston sisäiseen toimintaan ja yhteistyöhön kumppaniverkoston kanssa. Kyberturvallisuuden ilmiöt otetaan huomioon ympäristötekijöiden uhkia tunnistamalla ja niihin liittyviä riskejä hallitsemalla.

Tietoturvallisuuden tavoite on turvata yliopiston toiminnalle tärkeiden prosessien, toimintojen, tietojärjestelmien, palveluiden ja tietoverkkojen toiminta, estää tiedon ja tietojärjestelmien valtuudeton käyttö sekä tahaton tai tarkoituksellinen tiedon tuhoutuminen tai vääristyminen. Tietoturvallisuuden hallintamekanismien ja riskienhallinnan keinoin varmistetaan toimintaympäristön ja -tapojen riittävä turvallisuus ja toiminnan jatkuvuus.

Yliopiston tietoturvallisuus vastaa valtionhallinnon tietoturvan perustason vaatimuksia. Toiminnoissa, joissa suojattavat tiedot edellyttävät perustasoa korkeampaa suojausta, noudatetaan prosessien, tietojärjestelmien ja välineiden suojaamisessa valtionhallinnon korotetun tason vaatimuksia. Suojausmekanismit perustuvat tiedon luokitteluun. Riittävän turvallisuuden periaatteen mukaisesti vaatimusten toteutuksessa otetaan huomioon riskien vaikutus vaatimuksen toteutustarpeeseen ja -keinoon.

Tietoturvatoinenpiteet kattavat niin normaaliolot, niiden häiriötilanteet kuin poikkeusolot. Jatkuvuus-, toipumis- ja valmiussuunnittelu kohdennetaan vähintään yliopiston kriittisiin toimintoihin ja prosesseihin ja niitä toteuttaviin tai tukeviin tietojärjestelmiin.

Jyväskylän yliopiston turvallisuuspolitiikka

Hyväksytty yliopiston hallituksen kokouksessa 14.3.2017.

Yliopiston tietoturvallisuudesta vastaa rehtori hallintojohtajan avustamana. Tietoturvalisuustoimintaa yliopistossa ohjaa tietoturvallisuuden ohjausryhmä. Tietoturvallisuuden toteutumisesta vastaa tietoturvapäällikkö. Tietoturvallisuuden toteuttamisen tukena toimii tiedekuntien, erillislaitosten ja yliopistopalveluiden edustajista muodostettu tietoturvaryhmä. Teknisen tietoturvan kehittämisestä ja toteutumisesta vastaa IT-palvelut.

Jokainen yliopiston henkilökunnan jäsen ja opiskelija sekä yliopiston tarjoamiin palveluihin käyttöoikeuden saanut käyttäjä on velvollinen noudattamaan annettuja ohjeita. Jokainen vastaa omalla toiminnallaan tietoturvan toteutumisesta ja edistää hyvän tietoturvakulttuurin toteutumista ja kehittymistä. Jokaisen työntekijän ja opiskelijan velvollisuus on ilmoittaa havaitsemistaan tietoturvapoikkeamista ja -puutteista sekä epäilemistään väärinkäytöksistä tai tietoturvarikkomuksista tietoturvapäällikölle.

Perehdytykseen sisällytetään tietoturvaosio, joka jokaisen uuden työntekijän ja opiskelijan on suoritettava. Tietoturvallisuudesta tarjotaan koulutusta ja tiedotteita vuosittain koko henkilöstölle. Tiedon salassapitoon ja henkilötietojen käsittelyyn liittyvää koulutusta kohdennetaan kyseisen kaltaista tietoa käsitteleviin henkilöstö-, opiskelija- ja tutkimusryhmiin.

Työturvallisuus

Työturvallisuus on työsuojelun keinoin ja toimenpitein toteutettu työympäristön tavoitella, jolloin töissä ja työympäristössä ei ole ihmisten terveyttä ja turvallisuutta uhkaavia vaara- tai haittatekijöitä. Kysymys on ennen muuta työympäristön jatkuvasta arvioinnista ja kehittämisestä. Työsuojelun osa-alueita ovat työpaikan tapaturmavaarat, fyysisen väkivallan uhka, ammattitaudit ja työterveyshuolto, henkinen hyvinvointi, työn kuormittavuuden arviointi sekä työpaikan työhygieeniset tekijät, joihin kuuluvat kemialliset, fysikaaliset ja biologiset tekijät sekä sisäilmaston laatu.

Jyväskylän yliopiston työsuojelutoiminta perustuu työnantajan ja työntekijöiden väliseen yhteistoimintaan, johon liittyvät asiat käsitellään yliopiston työsuojelutoimikunnassa. Työsuojelutoiminnan tarkemmat tavoitteet ja painopistealueet määritellään vuosittaisessa työsuojelun toimintasuunnitelmassa.

Työnteon turvallisuudessa korostuu työntekijöille annettava perehdytys. Mikäli työtehtävään liittyy erityistä tapaturman tai sairastumisen vaaraa, tällaista työtä saa tehdä vain siihen pätevä ja henkilökohtaisten edellytystensä puolesta työhön soveltuva työntekijä tai tällaisen työntekijän välittömässä valvonnassa muu työntekijä. Jokaisella työntekijällä on velvollisuus noudattaa työstä annettuja määräyksiä ja ohjeita sekä huolellisuutta ja varovaisuutta. Jokainen työntekijä on myös velvollinen huolehtimaan työssään omasta sekä muiden työntekijöiden turvallisuudesta ja terveydestä.

Jyväskylän yliopiston turvallisuuspolitiikka
Hyväksytty yliopiston hallituksen kokouksessa 14.3.2017.

Kiinteistöjen sekä alueiden turvallisuus

Kiinteistöturvallisuudella tarkoitetaan yliopiston käytössä olevien kiinteistöjen rakenteellisia turvallisuusjärjestelyitä. Kiinteistöihin liittyvässä turvallisuudessa tulee olla selkeä, kirjallisesti sovittu vastuunjako kiinteistön omistajan ja vuokralaisen välillä. Yliopisto vastaa omalta osaltaan siitä, että sen toiminta vastaa lakien ja asetusten vaatimuksia eikä kiinteistöjen rakenteellista turvallisuutta heikennetä omalla toiminnalla tai tarpeettomalla riskinotolla. Tavoitteena on, että yliopiston käytössä olevat kiinteistöt ovat terveelliset, turvalliset sekä valvotut. Kiinteistöturvallisuuden kehittämässä otetaan huomioon rakennussuojelulliset asiat.

Kiinteistöturvallisuuteen liittyvät myös tekniset turvallisuusjärjestelmät, joita ovat paloilmoinjärjestelmät, automaattiset sammutusjärjestelmät, alkusammutusvälineet, savunpoistolaitteet, rikosilmoinjärjestelmä, henkilöhälytinjärjestelmä, kameravalvontajärjestelmä, mekaaninen lukitus ja avainhallintajärjestelmä, kulunvalvontajärjestelmä, rakenteellinen murtosuojaus kohteittain sekä valaistus.

Kiinteistöjen osalta noudatetaan hallitun avoimuuden periaatetta. Yleiset ja julkiset tilat ovat avoimia kaikille, mutta yliopiston muissa tiloissa liikkuvuutta voidaan rajoittaa tarveharkintaan perustuen. Turvallisuuteen liittyvät tarpeet on otettava huomioon kiinteistöjen peruskorjauksien tai uudisrakentamisen suunnittelun yhteydessä.

Kiinteistöjen ja alueiden turvallisuuteen kuuluvat yliopiston kampusalueiden liikennejärjestelyt, joita kehitetään yhteistyössä kiinteistöjen eri omistajatahojen sekä Jyväskylän kaupungin kanssa.

Opetus- ja tutkimustoiminnan turvallisuus

Opetus- ja tutkimustoiminnan turvallisuuden yksityiskohtainen sisältö vaihtelee tieteenaloittain. Yliopistossa vallitsee tutkimuksen, taiteen ja opetuksen vapaus, mutta toiminnassa on aina otettava huomioon voimassa oleva lainsäädäntö, hyvä tieteellinen käytäntö sekä muut opetuksesta ja tutkimuksesta annetut säännöt ja määräykset.

Opiskelijalla on oikeus turvalliseen opiskeluympäristöön ja vastaavasti henkilökunnalla on oikeus turvalliseen työympäristöön. Opettaja vastaa opetustilanteessa oman opetusryhmänsä turvallisuudesta, ja tutkija vastaa omaan tutkimukseensa liittyvästä välittömästä turvallisuudesta.

Kemikaalien, säteilevien materiaalien, patogeenien sekä lääkeaineiden kanssa työskentelyssä tulee noudattaa erityistä huolellisuutta ja vastuullisuutta. Toiminnan laadun tulee täyttää asiaa valvovien viranomaisten vaatimukset.

Jyväskylän yliopiston turvallisuuspolitiikka
Hyväksytty yliopiston hallituksen kokouksessa 14.3.2017.

Rikostorjunta

Rikostorjunnan avulla yliopisto pyrkii suojautumaan rikoksilta, jotka kohdistuvat yliopistoyhteisön jäseniin, yliopiston omaisuuteen tai yliopiston ja sen yhteistyökumppanin väliseen toimintaan. Rikoksia ehkäistään rikoksentekomahdollisuuksia vähentämällä, kiinnijäämisriskiä lisäämällä sekä minimoimalla rikoksesta saatavaa hyötyä.

Tyypillisimpiä omaisuusrikoksia ovat varkaudet, vahingonteot ja murrot. Nämä rikokset vaikuttavat häiritsevästi yliopiston opetus- ja tutkimustoimintaan. Varkaudet kohdistuvat pääasiassa sellaiseen omaisuuteen, jolla on suoraa käyttö- tai jälleenmyyntiarvoa. Murtoja tehdään sellaisiin tiloihin, joissa arvioidaan tai tiedetään olevan arvokasta omaisuutta.

Yliopiston avoin toimintaympäristö on haasteellinen omaisuusrikoksien torjunnan kannalta. Tiloja valvotaan teknisten turvallisuusjärjestelmien avulla sekä yhteistyössä vartiointipalveluita tuottavien yhteistyökumppaneiden kanssa.

Yliopiston ja sen yhteistyökumppaneiden toimintaan ja tieto-omaisuuteen voi kohdistua laitonta tiedonhankintaa. Suojelupoliisin mukaan korkean teknologian maana Suomi on jatkuvasti tieteellis-teknisen vakoilun kohteena. Kiinnostuksen kohteena ovat erityisesti kehittyvät tieteenalat, uudet teknologiat ja niiden soveltaminen käytäntöön. Tutkimuksen kautta syntyvään uuteen tietoon ja muuhun keskeiseen tieto-omaisuuteen kohdistuu laitonta tiedonhankintaa ehkäistään ja selvitetään yhteistyössä viranomaisten kanssa.

Palontorjunta ja pelastustoiminta

Palontorjunnalla pyritään estämään palon syttyminen tai pitämään palovahingot mahdollisimman pieninä. Palontorjunta jaetaan toiminnallisesti palonehkäisyyden ja sammuttamiseen. Palonehkäisy on ennen palon syttymistä tapahtuvaa toimintaa, ja tästä esimerkkejä ovat muun muassa rakenteellinen paloturvallisuus, pelastuslaitoksen suorittamat palotarkastukset sekä paloturvallisuutta koskeva tiedotus ja valistus.

Pelastustoiminnalla tarkoitetaan ihmisten, omaisuuden ja ympäristön suojaamiseksi ja pelastamiseksi, vahinkojen rajoittamiseksi ja seurausten lieventämiseksi onnettomuuksien sattuessa tai uhatessa kiireellisesti suoritettavia toimenpiteitä.

Jyväskylän yliopiston kiinteistökohtaisten pelastussuunnitelmien ajantasaisuus tarkastetaan määräajoin. Pelastussuunnitelmissa on selvitetty yliopiston toiminnan kannalta todennäköisimmät onnettomuus- ja vaaratilanteet. Näiden tilanteiden hallintaan liittyvää koulutusta järjestetään henkilökunnalle vuosittain esimerkiksi alkusammutus- ja poistumisharjoitusten sekä ensiapukoulutuksen muodossa.

Jyväskylän yliopiston turvallisuuspolitiikka
Hyväksytty yliopiston hallituksen kokouksessa 14.3.2017.

Väestönsuojelu ja varautuminen

Väestönsuojelulla tarkoitetaan ihmisten ja omaisuuden suojaamista ja pelastustoiminnan tehtävien hoitamista poikkeustilanteissa.

Varautumisella tarkoitetaan toimintaa, jolla varmistetaan yliopiston päätehtävien mahdollisimman häiriötön hoitaminen kaikissa yhteiskunnan turvallisuustiloissa ja erityistilanteissa. Varautumistoimenpiteitä ovat muun muassa valmiussuunnittelu, etukäteisvalmistelut, koulutus sekä valmiusharjoitukset. Yliopistojen varautumissuunnittelusta on säädetty yliopistolaisissa (558/2009).

Yhteiskunnan turvallisuustilat jaetaan uhkan tason mukaisesti normaalioloihin, häiriötiloihin sekä poikkeusoloihin seuraavasti:

- Normaaliolot ovat turvallisuustila, jossa ei ole häiriöitä, häiriöt ovat pieniä tai jossa esiintyvät uhkat voidaan ehkäistä ennalta tai tarvittaessa torjua viranomaisten säännönmukaisin toimivaltuuksin ja voimavaroin.
- Häiriötila on turvallisuustila, jossa on häiriöitä ja jonka hallitseminen voi vaatia viranomaisilta erityisiä toimia, mutta joka ei ole niin vakava kuin poikkeusolot.
- Poikkeusolot ovat turvallisuustila, jossa on paljon tai vakavia häiriöitä ja jonka hallitseminen ei ole mahdollista viranomaisten säännönmukaisin toimivaltuuksin ja voimavaroin. Poikkeusoloissa tarvitaan lisää voimavaroja ja lainsäädännöllisiä toimia. Poikkeusolot on määritelty valmiuslaissa (22.7.1991/1080).

Erityistilanne on yllättävä tai äkillinen tilanne, joka voi vaarantaa yhteiskunnan turvallisuuden tai väestön elinmahdollisuudet ja jonka hallinta voi edellyttää poikkeavaa johtamismallia ja viestintää. Erityistilanne voi esiintyä missä tahansa turvallisuustilassa. Erityistilanteita ovat esimerkiksi ydinonnettomuus tai pandemia.

Jyväskylän yliopisto on laatinut ja ylläpitää valmiussuunnitelmaa, jossa on otettu huomioon yhteiskunnan turvallisuusstrategiassa (valtioneuvoston periaatepäätös 16.12.2010) esitetyt uhkamallit sekä häiriötilanteet.

Turvallisuusviestintä

Sujuva organisaatioviestintä ja selkeät toimintalinjaukset takaavat osaltaan työhyvinvointia ja turvallisen arjen. Riittävä tietämys omaan työhön ja toimintaympäristöön liittyvistä asioista lisää turvallisuuden tunnetta samoin kuin luottamus siihen, että esimiehet ja asiantuntijat hallitsevat omaan vastuualueeseensa kuuluvat asiat. Avoimella viestinnällä voidaan myös ennaltaehkäistä lukuisia häiriö- ja ongelmatilanteita.

Jyväskylän yliopiston turvallisuuspolitiikka

Hyväksytty yliopiston hallituksen kokouksessa 14.3.2017.

Henkilöstön ja opiskelijoiden saatavilla tulee olla tiedot tarjolla olevista ohjaus-, terveys- ja psykososiaalisista palveluista. On myös tarjottava selkeät ohjeet häiriötilanteiden varalta, esimerkkeinä tietoturva, sisäilmaongelmat, vaikean asiakkaan kohtaaminen, seksuaalinen häirintä, tapaturmat tai kriisiviestintä.

Turvaviestintään kuuluu

- 1) selkeä uutisointi ja informointi
- 2) asiantuntevat henkilöstö- ja asiakaspalvelut
- 3) turva- ja toimintaohjeet ongelmatilanteita varten
- 4) valmius kriisiviestinnän ja kriisituen järjestämiseen

Toimiva viestintä auttaa kriisien ehkäisemisessä ja syntyneen kriisin rajaamisessa. Turvallisuus- ja kriisiviestintää varten yliopistossa ylläpidetään valmiutta erityisiin kriisiviestinnänkanaviin. Viestejä ja ohjeita voidaan lähettää mobiilivälitteisesti kaikille työntekijöille ja sähköpostilistojen kautta kaikille opiskelijoille ja työntekijöille. Myös yliopiston verkkosivut voidaan ottaa kriisiviestinnän kanavaksi sisäisille ja ulkoisille kohderyhmille. Kriisiviestinnästä vastaa rehtori tai hänen varahenkilönsä yhdessä yhteysjohtajan tai hänen varahenkilönsä kanssa. Viestintä on merkittävä osa organisaation kriisijohtamista.

Turvallisuusviestinnän tärkeimmät dokumentit ja viestit tarjotaan myös englanniksi.